

Cena Kurjera:
W Warszawie: podana jest
w nagłówku numeru wieczornego.
Na prowincji i w Cesar-
stwie: opłata za przesyłkę po-
stową i koszt ekspedycji wy-
nosi: rocznie rs. 3, półrocznie rs. 1
kop. 50, kwartalnie kop. 75, mie-
secznie kop. 25.

Oddzielna przedpłata na jedno
tylko wydanie Kurjera ani w
Warszawie, ani na prowincji
przyjmowana być nie może.

Numer pojedynczy kop. 3.

Dziś: Petronelli i Anieli PP.
Niedziela: Zest. św. Ducha. Fortunata.
Poniedziałek: Blandyny P. M.
Wtorek: Erazma B. i Klotyldy Kr.

KURIER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta
uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej
wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-tej rano do 1-ej w południe.

Wschód słońca o godzinie 3 minut 49.
Zachód 8 6
Długość dnia godzin 16 minut 17.
Przybyło 8 39

Wschód księżyca o godzinie 11 minut 30 w.
Zachód 2 14 r.
Wysokość wody na rz. Wiśle pod War-
szawą stóp 2 cali 10.

Cena ogłoszeń:
Reklamy: za jeden wiersz
pierwszy raz 25 kop., każdy na-
stępny raz 20 kop.
Nekrologia: za jeden wiersz
15 kop.
**Zwyczajne i małe ogłosze-
nia** w numerach porannych, z wy-
jątkiem niedzielnych i świętecz-
nych, zamieszczane nie będą.
Ogłoszenia do Kurjera przyjmu-
je także Biuro Ogłoszeń Rajchma-
na i Frendlera, ulica Senatorska
№ 18.

Sroda: Opata B. i Saturniny P. M.
Czwartek: Bonifacego B. i Walerji P.
Piątek: Norberta Biskupa.
Sobota: Roberta Opata.

**Numer niniejszy wyszedł z druku
o godzinie 6-ej rano.**

KALENDARZ.

Widowiska: Teatr wielki: „Tannhäuser“ (występ
P. Rebieczkovej);— Teatr rozmaitości: „Gęsi i ga-
ki“;— Teatr nowy (przy ulicy Królewskiej): „Co to
za głowa“. (Godzina 8 wieczorem.)

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

== Główny zarząd więzienny wystąpił do senatu
z wnioskiem w przedmiocie zmiany art. 482-go prze-
pisów administracyjnych Królestwa, według które-
go praca przemyślowa aresztantów po za murami
więziennymi raz na zawsze została wzbroniona.
Projekt uchynienia tego zastrzeżenia podniósł w r.
1880-ym inżynier powiatowy w Kielcach, p. Welke,
ówczesny zaś naczelnik kraju poparł go w swojej
do władz wyższych opinii. Obecnie zaś rozstrzy-
gnięcie tej sprawy, niezmiernie ważnej dla masy
rzemieślników prowincjonalnych, zależy od decyzji
senatu.

== *Praw. wiest.* podaje rozporządzenie o zwiększe-
niu liczby strażników w więzieniach Królestwa Pol-
skiego. Według nowych przepisów komplet straży,
określony w uchwałach z r. 1880-go i 1882-go, zo-
staje zwiększony o jedną posadę strażnika 1-ej kla-
sy, dwie klasy 2-ej i 35 klasy 3-ej, płace zaś stra-
żników więziennych suwalskiego mają być równane
z płacami ustanowionymi w innych więzieniach kra-
ju. Wreszcie rozporządzenie powyższe upoważnia
główny zarząd więzienny do wyznaczania w miej-
sce strażników, dozorczyń nad aresztantami. Zmia-
ny przytoczone pociągają za sobą dodatkowy wyda-
tek w sumie rs. 5,050.

== W Królestwie Polskiem istnieje specjalny
fundusz pod nazwą kapitału pocztynjonów zastużo-

nych. Kapitał ten został ustanowiony w r. 1826-ym
przez b. komisję spraw wewnętrznych dla wydawa-
nia emerytur, zapomóg i nagród pocztynjonom i ich
rodzinom w guberniach Królestwa Polskiego. Na
utworzenie kapitału złożyły się następujące źródła:
1) opłata $\frac{1}{2}\%$ wnoszona przez utrzymujących poc-
zty od przewozu poczty rządowej; 2) kary przez
tychże wnoszone za zwłokę poczty; 3) opłata 90
kop. ściągana od pocztynjonów raz na rok i opłata
30 kop. pobierana od każdego z nich przy nomina-
cji i tranzlokacji; 3) dochód ze sprzedaży przesy-
łek i z pieniędzy, nieodebranych z poczty przez in-
teresantów, oraz 4) ofiary dobrowolne osób prywa-
tnych. W dniu 13-ym maja r. z. kapitał pocztynjo-
nów, ulokowany w Banku polskim wynosił sumę
rs. 81,110 i w gotówce w kasie skarbowej rs. 59
kop. 63. Obróty zaś w ciągu ostatnich lat 3-ech
przedstawiają w przychodzie rs. 17,642 kop. 39, w
rozhodzie zaś rs. 11,311 kop. 29. Mianowicie w r.
1880-ym dochód kapitału uczynił rs. 6,402 kop. 33,
w r. 1881-ym rs. 5,732 kop. 65, w r. 1882-ym rs.
5,507 kop. 41, rozhód znowu w r. 1880-ym rs.
3,808 kop. 49; w r. 1881-ym rs. 3,738 kop. 31, w r.
1882-ym rs. 3,764 kop. 49. Średnio więc dochód ka-
pitału pocztynjonów wynosi rocznie rs. 5,880 k. 80,
rozhód zaś rs. 3,770 k. 43.

== Towarzystwo kolei warszawsko-terespolskiej
otrzymać ma w r. b. ze skarbu państwa sumę rs.
170 000 tytułem spłaty poręczonych przez rząd
akcjonariuszom procentów i tytułem amortyzacji
akcyj i obligacyj Towarzystwa.

== Kolej warszawsko-terespolska miała w kwie-
tniu r. b. dochodu rs. 193,526 kop. 47 $\frac{1}{2}$, a zatem
więcej o rs. 31,588 kop. 8 (czyli o 19.50%) niż w
tymże miesiącu r. z.; dochód ogólny od 1-go stycznia
do 1-go maja r. b. wyniósł rs. 839,777 kop. 13 $\frac{1}{2}$
czyli więcej o rs. 174,838 kop. 96 w porównaniu
z takimże okresem r. z.

== Dwudzieste szóste zgromadzenie akcjonarju-

szów kolei bydgoskiej, zapowiedziane pierwotnie
na dzień 4-ty czerwca r. b., odłożono do dnia 21-go
t. m.

== W dniu 27-ym czerwca, o godzinie 1-ej po po-
łudniu, odbędzie się w Warszawie ogólne zgroma-
dzenie akcjonariuszów kolei fabryczno-łódzkiej.

== Sprawy cywilne i karne w izbie sądowej pod-
czas nadchodzących ferij letnich sądzane będą tyl-
ko dwa razy w tygodniu.

== Rada miejska dobroczynności publicznej za-
zawadamia, iż z zapisu b. p. Ernestyny Lewentalo-
wej przypadają w r. b. do wydania następujące
wsparcia: rs. 63 kop. 29 dla biednych krewnych
z familji Glücksbergów, rs. 63 kop. 29 tytułem po-
sagu dla ubogiej izraelitki i rs. 78 kop. 97 dla podu-
padłego kupca bez różnicy wyznania.

== W duchowieństwie archidiecezji warszawskiej
zaszły, jak donosi *Przegl. kat.*, następujące zmiany.
Administratorami parafij mianowali zostali ks. Fran-
ciszek Kamosiński, wikariusz parafji Łęczyca, admi-
nistratorem parafji Mazew; ks. Roman Tarkowski,
wik. pa. Sugmanów, administratorem par. Mikola-
jew; ks. Józef Rynkiewicz, wik. par. Gombin, admi-
nistratorem par. Tur; ks. Bronisław Liturus, wik.
par. Ozorków, administratorem par. Osuchów. No-
womianowani wikariusze parafji: ks. Aleksander
Popławski, b. kapelan szpitala Dzieciątka Jezus,
wikariuszem parafji Wszystkich Świętych; ks. An-
toni Boruciński wikariuszem par. Gostynin, ks. Flo-
rjan Maciej Ragiel wikar. par. Jadów; ks. Kaje-
tan Kopański wik. par. św. Ducha w Łowiczu; ks.
Franciszek Kulesza wikariuszem par. Klembów.
Przeniesieni na inne posady: ks. Franciszek Chro-
stowski, administrator par. Skuły, na administato-
ra par. Chynów; ks. Klemens Niedzwiecki, adm.
par. Łęczyca, na adm. par. Lipie; ks. Ludwik
Szmiglewicz, wik. par. Gostynin, na wik. par. Łę-
czyca; ks. Ludwik Budziszewski, wik. par. Grabów,
na wikar. par. Gombin. Uwolnieni: ks. Sebastjan

WYSOKIE PROGI.

Powieść w dwóch tomach

J. L. Kraszewskiego.

(Dalszy ciąg.)

Z ludzi najsympatyczniejszego chciał sobie przy-
brać do poufnych posług Rzęckiego a czasem i zre-
cznym się posłużyć Leszczycem, choć go nie lubił.
Brunak stary miał mu dostarczać wiadomości o sta-
nie przeszłym Zakrzewa, proboszcz być doradcą
w sprawach z rodziną... Dom mogła jak dawniej
utrzymać panna Felicja, pod kierunkiem łowczynej.
Tego dnia hrabia ciągle krąząc po ogrodzie, zna-
lazł w nim, niedaleko od pałacu stosowne miejsce
do hodowli kur i gołębi... Była to przy oranżerjach
przechowana mała opuszczona wieżyczka, którą nie-
gdyś podkomorzyna, będąc ruchawszą i zdrowszą,
dla pięknego widoku na okolicę zbudować kazała.
Później nieboszczka, gdy chodzić nie mogła, zapo-
miała o niej. Mogła wybornie służyć za gołębnik,
a od inspektów i oranżerji oddzielony kawałek o-
grodu, do hodowli ptactwa doskonale się nadawał.
Mruczał na to i protestował ogrodnik, ale poddać
się musiał.

Pierwsze dni po odjeździe Albina upłynęły w sa-
motności na przechadzkach z Parolem, na krótkich
rozmowach z Rzęckim, na czytaniu ale z roztar-
gnięciem tysiąca nocy. Pierwszy raz w życiu, on
co je czytywał od lat wielu, znajdować zaczął opo-
wiadania te jakby już... znanymi sobie i jednostaj-
nymi.

Ponieważ Leszczyc się narzucił do urządzenia go-
łębnika — hrabia mu je zlecił.

Sędzina wybierając się odjeżdżać, zwlekła cią-
gle z opuszczeniem Zakrzewa. Panie te rzadko i na
krótko się spotykały z hrabią, ale matka nawet do-
strzegła że dla Musi był grzecznym i uśmiechał się
jej przyjaźnie. Nie było w tem galanterji żadnej,
coś raczej ojcowskiego i opiekuńczego, a jednak sę-
dzina powiedziała sobie:

— A nużby?

Hrabia był niemłody, nie piękny, trochę dziki, ale
tyle miał za sobą! Serce jej macierzyńskie karmiło
się sofizmami, aby szczęście córki możebnem uczy-
nić w myśli, w połączeniu z tą starą niepozorną ka-
rykaturą.

Ale córce nie dała poznać, że marzenie to się w
jej umyśle zrodziło. Musia, co matka dobrze uwa-
żała, nie miała też wstrętu do hrabiego i owszem,
śmiało i sympatycznie się z nim obchodziła, daleko
miej na niego spoglądając, niż na wstrętnego Les-
zczycę, który, raz się wkradłszy do oficyny, nieu-
stannie się tu narzucał.

Musia grymasiła, wynajdując rozmaite powody
do pozbycia się leśniczego.

— Mamcia — mruczała — ośmiela tego nieznosnego
Leszczycę, a on się tu nieustannie włóczy i takie
zawsze z sobą przynosi zapachy, to stajenne, to ja-
kieś stęchły, to starej pomady, że mnie nudności
porywają.

Matka kładła palec na ustach.

— Pieszczoszko ty... — szeptała — jest w łaskach
u hrabiego.

— Chwali się, nieprawda — zaprzeczało dzie-
czę — hrabia jest nadto przeciwny, ażeby nie czuł
że ten Leszczyc...

— Ale, cichoż!

— A co się tyczy hrabiego — dodała Musia — sło-
wo daję mamie, ja sobie sama bym z nim radę dała,
bez pomocy niczyjej.

Sędzina, jakkolwiek wielkie miała o zdolnościach

córki wyobrażenie, nie mogła przypuścić nawet, aby
to dziecko na tak zuchwały czyn porwać się mo-
gło...

Rozśmiała się i przeżegnała.

Musia osobliwszą zrobiła minę.

— Niech mamcia wierzy — rzekła — że ja ani się
go boję, ani wątpię, że do niego się zbliżyć można,
nie potrzebując drabiny pana Leszczycę.

— Leszczyc w tobie zakochany — dodała ma-
tka — no i z biedy, wiesz, ma za co kupić cząstkę lub
wziąć dzierzawę.

— Al niechże kupuje i bierze — przerwała Mu-
sia — byle bez nas... To okropny człowiek!

A po chwili dodała dla matki:

— Jeden taki oficjalista!

Sędzina szepnęła:

— A Rzęcki?

Musia się zarumieniła i odparła.

— O! to weale co innego!

W kilka dni potem Musia, którą Rzęcki zawiada-
miał o wszystkim co się we dworze działo, wy-
brała się rano do ogrodu.

Dawano jej zupełną swobodę, matka bardzo zre-
szta troskliwa, miała taką wiarę w jej rozum i ser-
ce, że się nie o nią nie obawiała.

Wychowana przy matce, która nadzwyczaj wiele
paplać, więcej zawsze mówiła niż było potrzeba
przy dziecku, przedwcześnie dojrzała, ale się nie
zepsuła. Pieszczoty matki, poczucie własnej siły
czyniły ją zuchwałą, a śmiałość rzadko w życiu
szkodzi.

Przechadzki Musi do ogrodu zeszły się dziwnie
z fundacją gołębnika przy inspektach.

Hrabia codziennie także zrana tu pośpieszał, godzi-
nami nowych swych wychowanców karmił, poił i
pilnował robotników, którzy budowali klatki dla
każdej pary osobne, ze wszystkimi możliwymi wy-
gódkami i zabezpieczeniami. (d. c. n.)

Andrzejewski z powodu słabości zdrowia od obowiązków wik. par. Klembów; ks. Konstanty Bieńkowski, adm. par. Chynów, do djecezi lubelskiej.

— Z dziesięciu odczytów wygłoszonych na rzecz Towarzystwa dobroczynności w sali ratuszowej, Towarzystwo osiągnęło zysk w sumie rs. 2,879 kop. 55.

— Dla prawników.

Z ust prawników praktyków często słyszeć można słuszne w istocie narzekania na brak całkowitej wydania obowiązujących ustaw sądowych z r. 1864-go, obejmującego wszystkie późniejsze zmiany i uzupełnienia prawodawcze, oraz odpowiednie wskazówki do interpretacji wielu niejasnych przepisów prawa.

Ogólnie znane i rozpowszechnione wydawnictwo Anisimowa, pod tym ostatnim zwłaszcza względem nikogo zadowolnić nie może, gdyż zawiera li tylko luźne wyciągi z wyroków kasacyjnych, często wręcz sprzecznych pomiędzy sobą, a zestawionych bezładnie, bez żadnej myśli przewodniej.

Otóż brakowi temu zaradzić ma wydawnictwo, podjęte przez jedną z poważnych firm petersburskich.

Będzie to systematyczny całokształt ustaw sądowych z r. 1864-go (a więc ustawa o organizacji sądownictwa, ustawa procedury cywilnej i ustawa procedury karnej), wraz ze wszystkimi późniejszymi uzupełnieniami i zmianami, tak ogólnymi, jako też lokalnymi, aż do końca r. 1883-go.

Przy wydawnictwie w mowie będącym uwzględniona została nowa systematyka i nomenklatura przepisów ustawodawczych, którą zaprojektowała w końcu r. z. w swoim elaboracie, zaaprobowanym przez ministerjum sprawiedliwości, oficjalna komisja prawnicza, zwolana w tym celu pod przewodnictwem senatora Pollnera.

Dla prawników tutejszych ważną jest rzecz, iż znajdą tu względnie wszystkie bez wyjątku dokumenty prawodawcze, wydane celem ograniczenia i zmiany wielu przepisów organizacyjnych i proceduralnych w Królestwie Polskim.

Pod tekstem artykułów znajdują się, gdzie należy, odpowiednie wyciągi z oficjalnych motywów prawodawczych, oraz odnośne tezy zasadnicze z wyroków kasacyjnych, ugrupowane systematycznie.

Ze różnorodnych wyłączeń i zmian w ustawach, obowiązujących u nas, a tak liczne zwłaszcza w zakresie procedury cywilnej, znajdują w wydawnictwie, o którym mowa, ściśle uwzględnienie, — ręką tego widzimy w tem, iż opracowaniem całej ustawy procedury cywilnej zajmował się członek tutejszego sądu okręgowego, p. L. Roszkowski.

Praca pana R. pod względem układu wzorowana na nanych wydawnictwach Sirey'a i Oppenhoffa i obejmująca tekst Ustawy Post. Cyw. z r. 1864-go wraz z wszystkimi późniejszymi zmianami ogólnej i lokalnej treści i objaśnieniami w postaci wyciągów z motywów prawodawczych, tudzież zasad, ustalonych w praktyce kasacyjnej (aż do r. 1883-go włącznie), znajduje się już pod prasą.

Całe wydawnictwo prawdopodobnie już pod koniec lata ukaże się w obiegu księgarskim.

— Kościuszko.

Ile razy obcy pisarze dotykają historycznych czy geograficznych stosunków naszego kraju, zawsze prawie dopuszczają się błędów, tem trudniej dają-

cych się usprawiedliwić, gdy obfite w ich piśmiennictwach źródła naukowe, łatwo rzeczywistych udzieliłyby mogły wskazówek.

Oto nowy tego przykład.

W ostatnim nrze *Illustracji londyńskiej*, w dziele pod napisem: „Echo z tygodnia”, sprawozdawca, na zapytanie jakiegoś miss, czy Kościuszko został ucieczony i gdzie mianowicie, pomnikiem, tak rzecz wyjaśnia:

„Kościuszko umarł w Szwajcarii, a pochowany w Krakowie, lecz nie w wspaniałej tamecznej katedrze gotyckiej, gdzie spoczywa św. Stanisław, Kazimierz Wielki, Dąbrowski i Poniatowski; zgodnie bowiem z dawnym zwyczajem słowiańskim, polacy złożyli jego zwłoki pod usypanym rękoma szansem, który, jako dominujący po nad Krakowem, austriacy zamienili w fort obronny.”

Ileż tu błędów.

Kościuszko, jak wiadomo, spoczywa w grobach królewskich na Wawelu, Dąbrowski, wódz legjonów, w Winnogórze w Poznańskim, usypany zaś na cześć Kościuszki kopiec, nie jest wcale grobowcem.

Nie dobrze więc pan kronikarz swoją miss objaśnił...

— Z cyrku.

Od kilku dni w cyrku Cinisellego przedstawiają nową pantomimę charakterystyczną z życia burszów hejdelberskich.

Rzecz składa się z szeregu scen rodzajowych zręcznie ułożonych i popisów choreograficznych w dobrym guście.

Podobają się szczególnie wdzięczne „ballabile” pensjonarek, taniec ich połączony z grą w piłki, dalej taniec małych księżniczek etyopskich, dziarski krakowiak, a wreszcie produkcje muzyczne na mandolinach, gitarach i cytrach.

Jest w tem wszystkiem sporo werwy i malowniczości.

— Pocziwi niemcy.

Jedna z typografii berlińskich wzięła się na sposób wyrabiania polskich etykiet na cukierki i karmelki, zdobnych w wierszowane nagłówki.

Kreutz. Ztg pisząc o tem, zachwycę się tolerancją swych ziomków.

Pocziwi ci niemcy!

— Ciekawa statystyka.

Pewien stary emeryt, wertujący od deski do deski *Kurjera*, postanowił obliczyć wypadki przejeżdżania na rozmaitych ulicach i z tego wyprowadzić dane, w których mianowicie punktach wypadki te najczęściej się przytrafiały.

Emeryt za podstawę do swoich obliczeń wziął pięćmiesięczny przeciąg czasu, to jest od dnia 1-go stycznia do dnia 1-go maja r. b.

Rezultat wypadł następujący:

Najwięcej przejeżdżań było na Marszałkowskiej, a mianowicie 38 w różnych punktach ulicy.

Z kolei drugie miejsce przypada Pradze (biorąc w rachubę wszystkie ulice) 35 wypadków.

Dalej idą: Nowy-Swiat 28, Krakowskie-Przedmieście 21, Bielańska 16 (jest to poważna cyfra zważywszy na krótkość ulicy), Graniczna 11, Chłodna 11, Nalewki 10.

Pomniejszych ulic z tego obliczenia nie podajemy.

W ogóle w ciągu upłynionych pięciu miesięcy było wypadków z przejeżdżania 260, blisko więc po dwa dziennie.

Doniosłość tych wypadków była naturalnie bardzo rozmaita, jedne bowiem, i tych najwięcej, kończyły się lekkim stłuczeniem lub zadrażnieniem, drugie ciężkimi ranami a nawet kalectwem, inne wreszcie śmiercią.

W każdym razie znakomita liczba przejeżdżań dowodzi niesforności furmanów, a poniekąd w wielu razach nieuwagi przechodniów.

— Komunizm węglowy.

Kradzież węgla w czasie przewozu przez aleję Jerolimską, na dolnej przestrzeni tej ulicy, praktykuje się ciągle bez najmniejszej przeszkody.

Wóznicze, przewożący węgiel jak zwykle w odkrytych wozach, rozdają go partjami po kilkanaście i kilkadziesiąt funtów oczekującym kobietom i dzieciom, które następnie w workach odnoszą go do domów.

Dzieje się to jawnie i nie gorszy już nikogo.

Ktoś jednak na tym handlu pokątnym tracić musi, może konsumenci, może składnicy, gdyż i do składów węgle przewożą się tą drogą.

Jak wytłumaczyć obojętność tych panów na bezustannie ponoszone straty — nie pojmujemy.

W każdym razie tolerancja taka szkodliwie oddziałuje na moralność ludzi, praktykujących ten karygodny handel i powinno by zwrócić uwagę władzy.

— Głos na puszczy.

W chwili zasiewania skwerów wzmiankowaliśmy o potrzebie ogrodzenia nowoobsianych klombów, celem zabezpieczenia ich od deptania przez ludzi i zwierzęta.

Obecnie wypada nam zanotować piękny widok, spowodowany przez zaniedbanie tej koniecznej ostożności.

Na klombach nie ma ani śladu trawy, przedstawiają się one w kształcie pustyni, na której tigrasny zefir urządza zdradnie dla wzroku harce, podnosząc tumany kurzu.

A wszystko dzięki brakowi ogrodzenia, oraz idealnym pojęciom o poszanowaniu własności publicznej w naszym kochanym miasteczku...

— Niepoprawni.

Jeden z kapłanów tutejszych, wezwany do chorej staruszki pani **, mieszkającej przy córce, po udzieleniu Sakramentów świętych zatrzymał się przez chwilę w salonie, zaproszony przez panią X. dla przyjęcia jakiegoś poczęstunku.

W tem do kapłana zbliżają się dwie dziewczynki, jedna ośmioletnia, a druga rokiem młodszą.

Kapłan wdał się w rozmowę z małymi dziewczętami i z uśmiechem zapytuje:

— No jakże tam panienki z pacierzem, proszę mi powiedzieć.

Na to słowa starsza dziewczynka zaczęła recytować „Ojciec nasz”, ale... po francusku.

— Bardzo to pięknie, iż umiecie Boga chwalić i w obcym języku, ale proszę powiedzieć modlitwę po polsku — odzywa się kapłan.

Cóż się okazuje?

WIEK XX-ty.

(Według A. Robidy, skondensował O—n.)

(Dalszy ciąg)

XIX.

Jak bez wzruszenia nasza bohaterka słuchała oświadczeń Juljusza Montgiscard i współki, tak zerwanie przyjęła bez żalu.

Gdy ją ocucono z omdlenia, płyta telefonoskopu była już czystą, a po fabrykancie papieru metalizowanego nie pozostało ani śladu.

Skończyła się scena przykra, Helena przestała myśleć o niej i o wszystkim co ją poprzedziło.

Była tak obojętną na to co zaszło, że nawet z tego zajścia nie zrobiła dla *Epoki* sensacyjnego artykułu, który co prawda mógłby ją narazić na parę pojedynków.

Pracowała dalej w zawodzie dziennikarskim ale bez entuzjazmu i z coraz mniejszym powodzeniem.

Przez parę tygodni, dzięki ostrożności nadzwyczajnej, nie miała żadnego pojedynku.

Hektora Piquefol gniewało to.

— Zaniedbujesz się pani — mówił do niej — jak to być może?... Dziennik wychodzi cztery razy dziennie, nie licząc numerów nadzwyczajnych, jest więc sposobności aż zawiele, a pani nie masz ani jednej sprawy honorowej. Ostrzegam panią, że to jest przeciwne regulaminowi redakcyjnemu. Za takie opuszczanie się w obowiązkach zmuszony jestem

skazać panią na zmniejszenie płacy o czwartą część!...

Panna Colobry z rezygnacją ten cios niezbyt dla niej dotkliwy. Była przyjęła skromną w wymaganiach i 54,000 fr. rocznie wystarczało najzupełniej na jej potrzeby.

Pocieszała się nadzieją, że wkrótce nadchodzi koniec dziesięciolecia rządowego, a z nim wakacje narodowe.

Była to dla niej zapowiedź nowych, nieznanych dotąd a przyjemnych wrażeń.

Wakacje narodowe, jest to perłowy, powtarzający się co lat dziesięć, perłowy rozkosznych wzruszeń, o których wszyscy francuzi marzą przez 18 poprzednich miesięcy, perłowy wypełniony wrazeniami i efektami nowymi zupełnie dla młodych jak Helena obywaterek.

Pierwszy bał, pierwsza miłość, pierwsza rewolucja w życiu, są to najrozkoszniejsze chwile dla każdej młodej paryżanki!...

Francja, jak wiadomo, ma rząd parlamentarny, regulowany rewolucyjnymi perłowymi, czyli wakacjami, przypadającymi co lat dziesięć.

Trudno wymyślić coś mędrszego i praktyczniejszego zarazem.

W ciągu lat dziesięciu ciągle jedna i ta sama maszyna polityczna, ogrzewana bezustannie a niekiedy nad miarę, ma dość czasu na zużycie się. Rewolucje perłowe są kłapą bezpieczeństwa, zapobiegającą pęknięciu kotła.

Podczas wakacyj narodowych maszyna oczyszcza

się i odnawia i po upływie kwartału rząd odświeżony i wyreparowany należyście jest znowu w stanie funkcjonować bez obawy katastrofy.

Dziesięć lat nudnej polityki, to dużo! To też w ostatnim roku przed wakacjami miesiące i tygodnie wloką się bardzo powoli... Każdy oczekuje z utęsknieniem chwili wyzwolenia, błogosławionych dni przewrotu...

Prawda, że też nadużywają tej nieszczęśliwej polityki!... Od czasu jak zawód ten stał się fachem, do którego przeznaczają i kształcą młodych ludzi prawie od dziecka, mamy rzeczywiście polityki więcej niż trzeba. Specjaliści politykarze nie dają ani na chwilę spocząć maszynom do robienia praw, a żeby hałaśliwą i bijącą w oczy działalnością usprawiedliwić pobierane płace, dodatki osobiste, diety i gratyfikacje. Kuźnia parlamentarna czynna jest ciągle. Gdy nie ma do roboty nowych ustaw, przerabiają się stare według mody chwilowej. Gdyby fabrykacja stanęła, gdyby nastąpiło bezrobocie polityczne, tysiące robotników od polityki musiałoby zostać bez chleba!

Ażby temu zapobiedz, pewien genialny polityk powziął myśl nieporównaną, wynalazł sposób zapewnienia fabryce politycznej roboty na całe przyszłe wieki aż do końca świata.

Wszystkie ustawy ogłaszają się tymczasowo, na trzy miesiące. Po upływie tego czasu są odwołane do izby weteranów, zwanej niegdyś senatem, która je przerabia i odsyła do izby deputowanych. Jest to wyborny pretekst do tworzenia komisji i podkomisji, zarządzania ankiet, wnoszenia

Obie dziewczynki nie umiały pacierza w macierzystym języku, ponieważ tak ich nauczyła bona szwajcarka.

Zacny kapłan wzięwszy panią X. na bok, nie omieszkał udzielić jej stosownego napomnienia.

Oby tylko nie było ono grochem rzuconym na ścianę...

== Niebezpieczny zakład.

W dniu wczorajszym do pewnej cukierni na Nowym-Swiecie przyszło trzech wyrostków, z których dwaj polecieli sobie podać czekolady, trzeci zaś lody.

Po zjedzeniu jednej porcji chłopiec zaczął przynosić drugą porcję i tę skonsumował z apetytem.

Nareszcie poprosił o trzecią porcję...

Zwróciło to uwagę pana B., pedagoga, siedzącego przy sąsiednim stoliku.

Widząc to łakomstwo, czy też brawurę chłopca, wystąpił ze słowami perswazji.

— A bo ja się założyłem—odpowiada wyrostek— iż zjem pięć porcji.

Pan B. przedstawił wszystkim trzem fatalne skutki podobnego zakładu.

Rozsądne słowa poskutkowały.

Chłopcy, ujęci przemową pedagoga, zakładu niechali i dali słowo, iż później go nie ponowią.

== Smutna podróż poślubna.

Pan ** po zawarciu związków małżeńskich, opuścił Warszawę udając się w podróż poślubną wraz z młodą małżonką niezmiernie szczęśliwą z wycieczki uśmiechającej się niespodziankami.

Po przyjeździe do Wiednia pani ** przy wysiadaniu z powozu potknęła się i upadła uderzając głową o stopień, a nazajutrz pomimo gorliwej pomocy... wyzionęła ducha.

Lekarze stwierdzili ciężkie nadwężenie mózgu niemożliwe do wyleczenia.

Zawiadomiona o wypadku rodzina pośpieszyła do Wiednia tak dla pogrzebania zmarłej, jak i dla zaopiekowania się młodym wdowcem, którego stan skutkiem rozpacz i żalu budzi poważne obawy.

Los niekiedy umie pastwić się niemiłosiernie i to w chwilach najmniej spodziewanych...

== Grzeźny złodziej.

Donosiliśmy już wczoraj o okradzeniu kupca B., któremu we czwartek przed wieczorem wyciągnięto w tramwaju pugilares, zawierający oprócz kilkuset rs. gotowizną dwa weksle po 1,000 rs. każdy.

Poszkodowany znalazł się w prawdziwym kłopotie zwłaszcza co do jednego wekslu, dłużnik bowiem ani chciał słyszeć o wystawieniu duplikatu.

Tymczasem nazajutrz, to jest wczoraj w południe, pod nieobecność pana B. posłaniec przyniósł do mieszkania pakietek.

Adres był wyraźny z nadpisem: „posłaniec opłacony”.

Pan B. w pakietku znalazł dwa weksle, kilka notatek i bilety wizytowe.

Przy tem dołączoną była kartka pisana dość wprawnym charakterem następującej treści:

„Zwracam pańską własność stosownie do adresu na bilecie, gotowiznę i pugilares zatrzymuję na pamiątkę.”

projektów i kontrprojektów, poprawek i kontrpoprawek.

Rzeczy to bardzo zajmujące dla polityków z zawodu ale ogół nudzą śmiertelnie!

To też warto zobaczyć z jaką radością cały Paryż i cała Francja oczekuje na wakacje narodowe!

Wszystko się naprzód obmyśla i przygotowuje, ażeby nadchodzące wakacje uczynić bardziej zajmującymi i malowniczymi od poprzednich. We wszystkich miastach zawiązują się komitety rewolucyjne, układające program efektów niepospolitych i nadzwyczajnych. Dniami i nocami pracują wszędzie nad różnemi potrzebnymi akcesorjami.

W roku 1953-im ostatnie tygodnie przed wakacjami narodowymi były bardzo ożywione. Ludność, nie mogąc zapanować nad swą niecierpliwością, miała ochotę przyspieszyć termin zapowiedziany i zwałić rząd nieprawdliwo.

Zgromadzenia ludowe zaczęły się odbywać na bulwarach przed datą oznaczoną. *Epoka* artykułami wstępniemi podniecała zapal ogólny i dolewała oliwy do ognia. Gdyby nie energiczne kroki, przedsięwzięte przez ministerjum, cały program wakacyj narodowych mógłby zostać zepsuty wskutek zbyt szybkiego pośpiechu.

Pewnego dnia, przybywszy do redakcji, Helena zastała gmach zajęty przez oddział żołnierzy.

Hektor Piquefol parlamentował z oficerami.

— A wolność prasy — wołał — co panowie robiacie z wolnością prasy?

Panna Colobry, spostrzegłszy co się dzieje, chciała uciekać.

— To nie — zatrzymał ją za rękę kolega Marsy, jej sekundant z pojedynku z panią Panachard — rząd

== Zbrodnia.

Tem mianem należałoby nazwać postępek Stanisława Motylewskiego, majstra szewskiego, który pastwił się nad kilkomiesięcznym niemowlęciem, własną córką, aż ta zakończyła swój krótki żywot...

Motylewski niezadowolony z przyjścia na świat dziecka za najmniejszym krzykiem biedactwa, uderzał je po głowie i całym ciałku.

Sąsiedzi i krewni daremnie czynili perswazje okrutnemu człowiekowi, niemówiąc już o żonie, którą bił również jak dziecko.

Nareszcie niemowlę umarło.

Ogólny głos mieszkańców domu nr 21 na Nowolipiu oskarżył M. jako dzieciobójcę.

Wskutek tego Motylewski został osadzony w więzieniu.

Śledztwo prowadzi sędzia śledczy IX-go oddziału.

== Przez zemstę.

W dniu wczorajszym na przechodzącą przez Podwal Marję J., z okna drugiego piętra wylano cebrzyk z pomijamy.

Naturalnie, iż po takim przysnieniu ubranie J. uległo uszkodzeniu.

Sprawa tego Ludwik M., działający rozmyślnie z powodu jakiegoś zajścia z J., został pociągnięty do odpowiedzialności sądowej.

== Kradzieże.

Na Nalewkach pod nrem 9 ze sklepu F. skradziono towar na sumę kilkuset rubli.

Na Miłej pod nrem 2 u p. K. skradziono garderobę i bieleżną wartości 200 rs.

Na Pradze w domu Jośka F. skradziono ze strychu bieliznę, należącą do kilku lokatorów.

== Nagła śmierć.

W dniu wczorajszym na Walicowie pod nrem 1 zmarł nagle Stanisław G.

Przyczyna śmierci niewiadoma.

== Brak straży ogniowej.

Z Nowej Aleksandrii (Puław) donoszą:

„Od czasu do czasu dowiadujemy się o powstaniu nowej straży ogniowej, jedne tylko Puławy nie dają dotąd żadnego pod tym względem śladu życia.

Ludność nasza śpi spokojnie, niewiedząc, iż na świecie zdarzają się czasem pożary, zamieniające całe miasta w perzynę, a ich mieszkańców w niedźwiedzi.

Przed kilkoma laty radni miasta podobno występowali z podaniem do władz o pozwolenie utworzenia straży ogniowej, lecz dla niewiadomych mi powodów otrzymano odpowiedź odmowną.

Może nie zaszkodziłoby ponowić starania?

Obywatelom puławskim nie zbywa na dobrych chęciach, brak im tylko inicjatywy umiejętnej i energicznej...”

== Chór i kapela włościańska.

W parafii międzyrzeckiej, w gubernji siedleckiej, istnieje od dwóch lat chór, który w dni świąteczne śpiewa w kościele.

W ostatnich czasach powstała też kapela włościańska, grywająca również w czasie nabożeństwa w kościele.

Należy do niej czterestu grajków na instrumentach.

kazał przeciąć druty naszego telefonu. *Epoka* jest zawiązana.

— A więc nie mamy tu co robić — rzekła Helena.

— Owszem pani. Zaraz po odejściu tych panów — odpowiedział Marsy, wskazując na oficerów — każemy zaciągnąć nasze druty i wydamy numer nadzwyczajny z protestacją przeciwko takiemu postępowaniu ministerjum.

— To się źle skończy! to się źle skończy! — wołał Hektor Piquefol — wulkan narodowy wybuchnie!

Gdyby nas przynajmniej byli ostrzegli co zamierzają zrobić, bylibyśmy jak jeden mąż stanęli do obrony naszych drutów i musieliby brać je szturmem.

Byłby to widok bardzo ciekawy dla naszych abonentów!... Chodźmy, zredagujemy uroczystą protestację!...

Cała redakcja zgromadziła się w wielkiej sali na to zebranie.

Hektor Piquefol stanął na stole i przemawiał do zebranych.

— Panowie i panie! Za tydzień potworny rząd, który zawisł jak nieszczęście nad naszą biedną Francją, pograży się w przepaści, która od upadku Kapetyngów już 58 rządów pochłonęła w swoich czeluściach!...

Revolucja jest oznaczona na dzień 2-gi kwietnia nieodwołalnie. Pytaliśmy się w obserwatorium, pogoda będzie. Na dzień 2-gi kwietnia zatem, panowie i panie, winniśmy wszyscy być na stanowiskach, na polu walki, abyśmy dobrze widzieli wszystkie epizody i dali czytelnikom wierny obraz wielkiej rewolucji z r. 1953-go.

Hektor Piquefol przemawiał w ten sposób jeszcze dość długo. Dał ostatnie instrukcje każdemu z re-

dach dętych, którym przewodzi płatny kapelmistrz Paweł Urbański.

Zarówno powstanie chóru jak i kapeli zawdzięczają międzyrzecanie staraniom i ofiarom miejscowego księdza wikarego.

== Teatr amatorski.

Korespondent nasz z Piotrkowa pisze co następuje:

„W mieście naszym ma się wkrótce odbyć przedstawienie amatorskie na korzyść straży ogniowej.

Do odegrania wybrano trzy jednoaktówki: „Wdówkę”, „Rocznicę ślubu” i „Folwark Prime-rose”.

Sympatyczny cel teatru sprowadzi zapewne na przedstawienie liczniejszą publiczność.

Dziś bo na wieczory trupy p. Puchniewskiego nikt prawie nie uczęszcza...

W dniu też 29-y m. b. m. towarzystwo daje ostatnie w Piotrkowie przedstawienie.”

== Towarzystwo pomocy dla uczniów.

Korespondent nasz z Wilna donosi co następuje:

„Nasze towarzystwo pomocy uczącej się młodzieży, pozostające pod przewodnictwem ostatniego dyrektora obserwatorium astronomicznego w Wilnie, p. S., zaczyna się żywiej ruszać i krzątać.

Rozciąga ono opiekę nad 7-ma zakładami naukowymi w Wilnie, do których należą: gimnazjum męskie, progimnazjum żeńskie, szkoła realna, instytut wyższy dla panien i dwa instytuty nauczycielskie dla uczniów przechodzących, chrześcijan i starożykonnych.

Zakłady te liczą około 2,500 młodzieży.

Skromne fundusze towarzystwa nie pozwalały mu rozwinąć należytej nad tą masą opieki, w r. b. np. udzielono pomocy jedynie 90-ciu uczniom, za których opłacono wpisy.

Chcąc wzmocnić swoje zasoby, towarzystwo zwraca się obecnie do wszystkich ziemian, za pośrednictwem marszałków, z prośbą o poparcie.

Cel szlachetny instytucji zapewne dla nikogo objętym nie będzie.

Dlatego też spodziewać się należy, iż wielu właścicieli ziemskich nieomieszka zapisać się na członków towarzystwa.

Oplata wynosi tylko rs. 3 rocznie, osoby zaś wnoszące jednorazowo rs. 60, są zaliczane do członków stałych, a rs. 100—do honorowych.”

== Now. wr. donosi, iż dochód z podatku od biletów osobowych na kolejach, wynosił w r. z. 5 milionów rs., w r. b. zaś ma dać sumę 8,600,000 rs.

== Kradzieże.

Z Wilna korespondent nasz pisze co następuje:

„Doczekaliśmy się czasów, iż złodzieje napadają na nas w biały dzień, w mieszkaniach.

Wypadek podobny zdarzył się niedawno w domu pani X., mieszkającej na jednej z głównych ulic miasta.

Gospodyni wyszła do kościoła, służąca na rynek, w lokalu pozostały tylko dwie małe dziewczynki.

Wkrótce po wyjściu matki dzieci usłyszały silne dzwonicie, otworzyły więc drzwi i ujrzały wytwornie ubranego mężczyznę, który dowiedziawszy się o nie-

daktorów, jednemu polecił skreślić obraz malowniczy barykad, drugiemu powierzył sprawozdania z działań wojskowych, od trzeciego zażądał serji feljetonów opisujących nocę rewolucyjną w Paryżu, od innego takiegoż szeregu sprawozdań o manewrach rewolucyjnych w powietrzu, zamówił romans pod tytułem „Dziecię barykad”, słowem układał cały plan wakacyjny dziennika.

W końcu zwrócił się do Heleny.

— Do pani — rzekł — będzie należała cała strona kobieca rewolucji. Będziesz pani pisała o klubach kobiecych, modach rewolucyjnych... Zaciągniesz się pani do bataljonu ochotniczek marsylijskich, który przybędzie 2-go kwietnia rano pociągiem tubowym specjalnym i zainstnuje „Marsyljankę”.

— Ależ — przerwała Helena.

— Jakto ale? — zapytał szorstko dyrektor *Epoki*.

— Spodziewałam się, że jak wszystkie francuski.

będę miała trzy miesiące wakacyj...

— Dziennikarze nie mają wakacyj!

— Przytem nie mam ochoty iść do wojska... nie lubię się bić...

— To się pani nie będziesz biła, tylko będziesz patrzyła i zbierała notatki podczas bitwy... Proszę tylko bez opozycji!... Niech pani sobie każe zaraz zrobić mundur wojskowy!...

— Piękne rzeczy!... — pomyślała nasza bohaterka —

oh! gdzie się podziały owe błogie czasy, kiedy będąc niby upośledzone, nie musiałymy dzielić z mężczyznami wszystkich trudów i niebezpieczeństw!...

Nie śmiała jednak tej uwagi wypowiedzieć głośno wśród redakcyjnego grona.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

